....कृषक समूह

महावु गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,गैडावाज, दैलेख

२०७५

हाम्रो देश नेपाल भौगोलिक विविधता भएको देश नेपालमा ७ वटा प्रदेशहरू र ७५३ वटा तहहरूले बनेको छ । जस मध्ये प्रदेश नं. ६ कर्णाली प्रदेश अर्न्तगत दैलेख जिल्लाको पश्चिम दक्षिणमा पर्ने महावु गाउँपालिका एक भौगोलिक विविधता तथा प्रर्यावणिय दृष्टिकोणले एक भरिपुर्ण गाउँपालिका पनि भन्न सकिन्छ । समुन्द्र सतहदेखी ४१६८ मिटर उचाई सम्म फौलिएको छ । यस ठाउँको भुगोल अर्न्तगत विभिन्न जातीहरू व्रामण, क्षेत्री, जनजाति, मगर, ठकुरी, दलित जस्ता विभिन्न जातीहरूको बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा विभिन्न जातका तरकारी फलफुल नगदेवाली अन्न वाली मौरी पालन च्याउ खेती तथा मौसमी तथा वेमौसी तरकारी खेतीको सम्भावना बोकेको यस क्षेत्रमा व्यपारीक दृष्टिकोटले स्थानिय बजारहरू गैडावाज, खरिगैरा, बासी, गिताचौर, काँशिकाध र दैलेख बजार तथा सुर्खेत सम्म व्यापर व्यवसायको कारोवार गर्न सकिन्छ ।

यस क्षेत्रमा पहाड पहाडले भरिएको गाउँपालिका भएको हुदाँ हिउँ पर्ने र ठण्डा चिसो हावा रहन्छ । न्युनतम तापक्रम ५.० डिग्री सेन्टिग्रेट र अधिकतम तापक्रम ३४ डिग्री सेन्टिग्रेट रहेको छ । त्यसैले ....कृषक समूह नामकरण गरि हामी सदस्यकहरू संगठित भई सवैको रोहवरमा कार्य गर्ने गरि यो प्रस्तावना विधान प्रस्तुत गरिएको छ ।

<u>परिच्छेद १</u>

संक्षिप्त परिचय र प्रारम्भिक

१. संस्थाको नामः

क) यस संस्थाको नाम..कृषक समूह रहनेछ ।

ख) संस्थाको ठेगानाः महावु गाउँपालिका..दैलेख ।

ग) यो विधान समूह दर्ता भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अन्य अर्थ नलगाएमा यस विधानको निम्न परिभाषा गर्न खोजिएको छ ।

क) "समूह वा संस्था" भन्नाले...लाई सम्झनु पर्ने छ ।

ख) "विधान" भन्नाद्यले ....कृषक समूहको विधान २०७५ लाई सम्झनु पर्ने छ ।

ग) "कार्य समिति" भन्नाले विधान बमोजिम गठन भएको समितिलाई जनाउदछ ।

घ) "साधारण सभा" भन्नाले समूह को सदस्यता प्राप्त गरेका सम्पुर्ण सदस्यहरूको भेलाई जनाउद छ ।

३. संस्थाको छाप

क) यस संस्थाको ३ वटा छाप रहनेछन् जसमा एउटा संस्थाको नाम र स्थापना उल्लेखित छाप रहनेछ र अर्को दुइवटा अध्यक्ष र सचिवको रहनेछ ।

४. संस्थाको कार्यक्षेत्रः महावु गाउँपालिका वडा नं.......................भरी समूहले गरेका कृषिमा आधारित कृषि उत्पादनहरू समूह मात्र नभई गाउँपालिका क्षेत्रभरि अनुशरणको रूपमा विस्तार गर्दै लगिने छ ।

परिच्छेद -२

हाम्रो प्रस्तावित संस्था वा समूहको मुख्य उदेश्य तपशिल अनुसारका सदस्यको पहिचान गरि समस्या समधान गर्नका लागि स्थानिय स्तरको जग्गा जमिन स्थानिय स्तरको श्रम सिपलाई आधार मानी आधुनिक बजारमुखी कृषि उत्पादन र व्यवस्थापन एवम व्यवसायिककरणबाट विभिन्न समुदायका वासिन्दाहरूको जिवन शैली तथा आर्थिक स्तर उकास्नको लागि लिएका यी उदेश्यलाई प्रष्ट पार्न विशिष्टिकरण गरी राखेका छौ ।

१) समूहमा महिला र पुरूषको संयुक्त सहभागिता बढाउदै लैजाने ।

२) समूहको सम्पुर्ण सदस्यहरूको आर्थिक वृदि गर्न र जिविकोपार्जन सहज बनाउने कृषि लाई व्यवसायिक गर्ने ।

३) मौसमी तथा बेमौसमि तरकारी खेती तथा फलफुलखेती गरी आयर्आजनलाई वृद्धि गर्ने ।

४) विदेशिएको जनशक्ति लाई नेपालमा रोजगार श्रृजना गरी प्राङ्गरिक मल स्वच्छ बोटविरूवा जैविक विविधतालई प्राथमिकता दिई उत्पादनलाई वृद्धि गर्न ।

५) उत्पादन भएका बस्तुको समय सापेक्ष बजार व्यवस्थापन कायम गरी स्वदेशी तथा विदेशी उद्योग तथा पर्यटनलाई विशेष ध्यान दिदै बजार मूल्य लाई समायोजन गर्ने ।

६) विभिन्न संघ संस्था नेपाल सरकार तथा अन्तराष्ट्रिय निकाय सँग सम्बन्ध राखि सहयोगको आदान प्रदान गर्ने ।

७) स्थानिय रैथाने बालीहरूको संरक्षण गरी व्यवसायिककरण गर्ने ।

८) नयाँ प्रविधि तथा अनुसन्धनमुलन कृषि कार्यहरू गर्ने ।

परिच्छेद-३

६. सदस्यताको योग्यताः

क) नेपाली नागरिक हुनु पर्ने ।

ख) सदस्य हुन चाहने व्यक्ती व्यवस्थित तरकारी फलफुल पशुपालनमा जोड दिने कृषक हुनु पर्ने ।

ग) कुनै फौजदारी अभियोज लागेको हुनेछैन ।

घ) समाज विरोधी नभएको मानशिक अवस्था ठिक भएको हुनु पर्नेछ ।

ङ) सामान्य लेख पढ गर्न जान्ने स्थानिय बासिन्दा हुनु पर्ने ।

७. सदस्य प्रकारः सवै साधारण सदस्य रहनेछन् ।

८. सदस्य शुल्कः- शुरूमा सदस्य शुल्क रू. ५० लाग्ने छ र मासिक बचतको आवश्यकता भएमा बचत गरिनेछ ।

९. सदस्यको योग्यताः

क) परिच्छेद ३ को दफा ५ उपदफा (क) देखि (ङ) सम्मका वुदाँहरूको विरूद्धमा रही कार्य गर्ने व्यक्तीलाई अयोग्य मानिने छ ।

ख) वैठकमा लगातार ३ पटक विना सूचना अनुपस्थित हुनेलाई सदस्यतावाट निष्काशित गरिनेछ ।

ग) संस्थाको चल अचल सम्पतिको हिनामिना गरेमा अयोग्य ठहर्ने छ ।

१०. साधारण सभाको गठनः- समूह सदस्य घटिमा १५ जना र बढीमा आवश्यता अनुसार रहने छन् । यो सभा नै साधारण सभा हुनेछ ।

११. साधारण सभाको अधिवेशनः-

क) साधारण सभाको अधिवेशन कार्य समितिको निर्णय बमोजिम कार्य समितिको तोकिएको समय र स्थानमा हुनेछ । साधारण सभा प्रत्येक आर्थिक वर्षको समाप्ति भएको एक महिना भित्र बस्नु पर्नेछ ।

ख) साधारण सभाको वैठक सम्पुर्ण सदस्य संख्याको ५१ प्रतिशत उपस्थित भएमा वैठक बस्न सकिनेछ ।

१२. साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकारः-

क) समूहको योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र स्वीकृत गर्ने ।

ख) आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्ने र वार्षिक बजेट पारित गर्ने ।

ग) सदस्यको विधान बमोजिम तोकिएको काम कर्तव्य र दायित्वको पालन छ, छैन समिक्षा गर्ने ।

घ) लक्ष्य अनुरूप प्रगति भएको छ वा छैन समिक्षा गर्ने ।

ङ) प्रत्येक २ वर्षमा कार्यसमितिको निर्वाचन गर्ने ।

१३. कार्य समितिको गठन विधिः- दैनिक कार्य संचालन गर्नको लागि १ कार्य समिति गठन गरिने छ ।

अध्यक्ष	१
उपाध्यक्ष	१
कोषाध्यक्ष	१
सचिव	१
सदस्य	१

कार्यसमितिको पदाधिकारी साधारण सभा प्रति उत्तरदायि हुनेछ । यस समूहको कार्य क्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ । कर्णाली प्रदेश दैलेख जिल्ला महावु गाउँपालिका वडा नं...................रहनेछ ।

१४. कार्य समितिको वैठकः- महिनाको एक पटक वस्नेछ गण पुरक संख्याको ५१ प्रतिशत हुनुपर्नेछ । निर्यण बहुमतले हुनेछ । वैठक अध्यक्षको सिफारिसमा सचिवले वोलाउन सक्ने छ ।

१५. कार्य समितिको काम कर्तव्य र अधिकारः-

क) साधारण चल अचल सम्पति संरक्षण गर्ने ।

ख) साधारण सभावाट पारित निर्णय र निर्देशनको पालन र कार्यान्वयन गर्ने ।

ग) विभिन्न संस्था तथा गैरसरकारी संस्थासँग सम्बन्ध कायम गर्ने ।

घ) वार्षिक कार्यक्रम तथा आयव्याय विवरण तथा योजना स्वीकृतका लागि साधारण सभामा पेश गर्ने ।

ङ) संस्थाको उद्देश्य पुर्तिका लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।

१६. कार्यसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः-

१. अध्यक्षः

क) साधारण सभाको वैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

ख) कुनै निर्णयमा बराबर मत पर्न आएमा निर्यणक मत दिने ।

ग) कार्यसमिति र साधारण सभाबाट पारित निर्णयको कार्यन्वयन गर्ने ।

घ) सचिव र कोषाध्यक्षको अनुपस्थितमा अन्य सदस्य मध्येबाट काम गराउन नियुक्त गर्ने ।

२. उपाध्यक्षः- उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार अध्यक्ष नभएको वेला अध्यक्षको काम समाल्नु पर्नेछ ।

३. सचिवः-वैठकको कार्यसुचि तयार पार्ने निर्णय पुस्तिका लेख्ने र चल अचल सम्पतीको संरक्षण गर्ने र लागत राख्ने ।

४) कोषाध्याक्षः- आम्दानी खर्च विवरण राख्ने हिसाव किताव साधारण सभामा पेश गर्ने ।

५) सदस्यः- साधारण सभा प्रति बफादार हुनु पर्ने। कार्यसमितिलाई सहि सुझाव दिने । वैठकमा उपस्थित हुनु पर्ने ।

परिच्छेद-४

१७. आर्थिक स्रोतः- सदस्यता शूल्क रू.१००।०० संघ संस्था र नेपाल सरकार तथा दातृ निकाय वाट प्राप्त आर्थिक सहयोग तथा अन्य सहयोग ।

१८. कोषको व्यवस्थापनः- समूहका सदस्यहरूलाई समय समयमा आर्थिक समस्या समधान गर्न सजिलो होस भनि कोष खडा गरिने छ । सो कोषको अध्यक्ष र कोषाध्यक्षको संयुक्त हस्ताक्षरवाट संचालन हुने छ ।

१९) निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्थाः- कार्यसमितिको चयन सर्वसहमति वा मतदानबाट निर्वाचन गर्न सकिन्छ । कार्यसमितिको निर्वाचन वा पुर्नगठन २ वर्षमा हुनेछ ।

२०) **अविस्वासको प्रस्तावः-** सो प्रस्ताव २५ प्रतिशत सदस्यले संयुक्त हस्ताक्षरवाट गर्न सकिनेछ । र छलफल गराई निर्यणमा पुग्न ५१ प्रतिशत सदस्य हुनुपर्नेछ । सो अविस्वासको प्रस्ताव राखेर ५१ प्रतिशत नपुगेमा ६ महिना अविस्वासको प्रस्ताव राख्न पाइने छैन ।

२१) **विधान संसोधनः-** विभिन्न दफा र परिच्छेद संसोधन गर्नु परेमा प्रस्ताव आएपछि बहुमत सदस्यबाट संसोधन गर्न सकिने छ ।

संस्थाको छाप र चिन्हको विवरणः-

१. प्रतिक चिन्हः- गोलाकार वृतभित्र..चिन्ह हुनेछ ।

२. छापः-

गोलाकार वृतभित्र माथिल्लो भागमा ....कृषक समूह तल्लो भागमा महावु गाउँपालिका..................................दैलेख प्रतिक चिन्ह र तल स्थापित २०७५ अंकित छाप हुनेछ ।

१. **नियमित वैठक बस्ने मितिः..............................**

२. **समूह गठन भएको मितिः....................................**

३. **हितकोष रकमः..**

४. **समूहको उद्देश्यः..**

महावु गाउँपालिका दैलेख

कृषक समूहका सदस्यहरूको व्यक्तिगत विवरण भर्ने फारम

२०७५..............

क्र.सं.	कृषकहरूको नामथर	ठेगाना	पद	उमेर	शैक्षिक योग्यता	जग्गाको विवरण		कैफियत
						खेत (रोपनी)	पाखो (रोपनी)	

महिलाः　　　　　　　　पुरूषः　　　　　　　　जम्मा

२२) हामी...कृषक समूह निम्न संस्थापकहरू यस विधान बमोजिम कार्य गर्न मञ्जुर भई निम्न साक्षीहरूको रोवहरमा विधानमा सहि छाप गर्दछौ ।

क्रं.सं.	समूह वा संस्थापकको नामथर	पद	हस्ताक्षर

पेश गर्ने पदाधिकारीको नामथरः

नामः

पदः

हस्ताक्षरः

रूजु गर्ने कार्यालय शाखाः

नामः

पदः

हस्ताक्षरः